

dusle.club

ŞĞİTİM YAZILARI

KİTAP BİR EVRENDİR

Eğitim, bireylerin bilgi, beceri, değer, tutum ve davranışlarını geliştirmeye yönelik sistematik bir süreç.

Bu süreç, bireylerin potansiyellerini en iyi şekilde kullanabilmelerini sağlamak amacıyla çeşitli yöntemler, araçlar ve kaynaklar kullanılarak gerçekleştiriliyor.

Sadece okulda veya formal öğretim kurumlarında gerçekleşmeyen, hayat boyu süren, toplumsal ve kültürel etkileşimlerle şekillenen bir süreç.

Kitaplar, binlerce yıldır kullanılan ve eğitimde en temel araçlardan biri haline gelen kaynaklar.

Bireylerin bilgi edinme, düşünme ve öğrenim süreçlerini destekliyor.

Hem toplumsal hem bireysel yaşamımızın içinde, başta iletişim olmak üzere analitik zeka, eleştirel düşünme, problem çözme becerisi, sosyo-kültürel birikim ve bilimsel öğrenim gibi birçok alanda başvurabileceğimiz en yakın ve esnek referanslar.

Yaşamımızın ilk yıllarından itibaren bizde yer etmeye başlayan kitaplar, eğitimsel anlamda da ilk kez çocukluk çağında hayatımıza giriyor.

Çocukluk dönemi için düzenlenen kitaplar yetişkin kitaplarının aksine daha renkli, eğlenceli ve dikkat çekici oluyor.

Tasarımsal olarak daha çok görsele yer verilerek ve hatta yaşa göre görsellik temel alınarak hazırlanan kitaplar, daha küçük yaş gruplarının eğitiminde rol oynuyor.

Bireyi ve bireyin toplumdaki yerini sağlıklı bir biçimde aktaran kitaplar da büyüme çağında olan ve karakterini oluşturacak yaşlarda olan çocuklar için oldukça etkili birer araç haline geliyor.

Alice'in sembolik Beyaz Tavşan'ı takip etmesiyle masal gibi bir dünyada kendini buluvermesi veya Küçük Prens'in evrende dolaşarak temel ahlaki değerleri sentezlemesi, kendini tanıması herhangi bir yetişkin gelişim kitabına kıyasla çok daha heyecan verici ve anlamlı hale geliyor.

Elbette çocukların da bu değeri kavrayabilmesi için kitapların içerik ve biçiminin özenle hazırlanmış olması gerekiyor.

Oluşturulacak veya seçilecek kitapların hangi amaçla yazıldığıнын açık olması ve dilin doğru kullanımı kitabın net bir iletişim kanalı haline gelmesini sağlıyor.

Örneğin kitap bölümlere ayrıldığında okuma kolaylığı sağlıyor ve edinilmesi beklenen öğreti sıkıcı bir yolla verilmemiş oluyor.

Bölümlerin başında sözlük veya tanım kısmına yer veren kitaplar, çocukların kendi düşünsel sistemlerinde anlamlandıramadığı ve konumlandıramadığı ifadeler için işlevsel bir adım oluyor.

Özellikle günlük hayatımızda kullanılan kelimelerle tanımlı yaptığımızda, çocuk için hem yaşamla bağlantı kuran hem akılda kalıcı bir format yaratmış oluyoruz.

Bilimsel kitaplarda da birimler yerine anlatımı kolaylaştıran sözcük gruplarıyla, verilen bilgiyi bir zihin haritasında sunarak veya beş duyu organıyla tarif ederek verebiliyoruz.

İncelediğimiz " Hızlı Öğrenelim " adlı kitap Evren'in yaşını hesaplarken Büyük Patlama'yı 1 Ocak kabul ederek bunu güncel zaman dilimlerine uyarlayarak kuruyor.

Sonrasında Dünya'nın oluşumu için Eylül ayını ve dinazorların ortaya çıkışı için 24 Aralık tarihini veriyor.

İnsanlar 31 Aralık'ın son anında oluşurken Eski Roma'nın gece yarısından 4 saniye önce doğduğunu öğreniyoruz.

Bu aslında hepimiz için konuyu, önemli bir konuyu, çok daha anlaşılabilir bir konumda tutuyor. Şüphesiz içinde bizim de bilmediğimiz, bakış açımızı değiştirecek ve genişletecek yüzlerce konu barındırıyor.

Çocuklar meraklı, sabırsız, hızlı ve hareketli.

Bu canlılığı karşılamak üzere, aynı ölçüde okudukları yazıların da onların sorularına cevap veren, hap bilgiler içermeyen, verilmesi

gereken bilgiyi en öz ve anlaşılır haliyle aktaran, açık anlatım kullanımı ve uygun çizimlerle görselliği destekleyen yapıda olması gerekiyor.

Tek bir yazı tipiyle kullanıldığında bazı kelimelerin renkli yazılması dikkat çekici oluyor.

Benzer şekilde anahtar kelimelerin kalın yazılmış olması da görsel hafızaya hitap ederek tüm metin okunmasa da kelimeler beyinde bir uyarı oluşturarak değerlendirme merkezine gönderiliyor.

Yazıyla birlikte sayfa düzeni de kitapla öğrenmede etkili.

Tekdüzeliliği kırmak adına sayfaların olabildiğince hareketli, esnek düzenlenmesi gerekiyor.

Görsellik açısından çizimler, karikatürize karakterler veya küçük simgeler olması sayfaya zenginlik katıyor.

Hatta çizimler ilham verici ve denemeye iten bir kanal olabiliyor zaman zaman.

Uzun ve bilimsel yoğunluğu fazla bir sayfa ise sonunda bir özet kısmı olması uygun hale geliyor.

Böylece mantıksal sürecin takibi tasdikleniyor.

İnteraktif bilgi alışverişi açısından kitabın bazı bölümlerinde soru cevaplara veya ufak testlere yer verilmesi de öğrenmeye iten faktörlerden biri.

Zorlayıcılığı, kolaydan zora artan türdeki birkaç soru, değerlendirme ve sonuç çıkarma konusunda pratik yapmayı sağlıyor.

Konuya dair belgesel ve videoların olması, bölüm sonlarında izleme ve dinleme aktivitesinin yapılması, amaçlanan tüm eğitimin geçerliliğini iki katına çıkaracak araçlar.

Bazı kitapların sonlarında araştırma yapılabilmesi için verilen belgesel video isimleri ve internet siteleri, hem kitabın değerini hem üzerine düşülen başlığın değerini gösteriyor.

Çocukların kitaba dokunarak ve okuyarak, görsel araçları inceleyerek, dinleyerek ve izleyerek öğrenmesi; eğitimi unutulmaz kılıyor.

Yaşadığı ve yaşayacağı kitabın çok yönlü eğitiminde, kendini ve üyesi olduğu toplumu çoğaltmak, ilerletmek, büyük oranda bize, çocuğa sahip çıkacak bize bağlı.

Bu temel kaynakların, öğrenim araçlarının doğru oluşturulması ve doğru kullanılması için çok çalışmalıyız.

Merak duygusunu beslemeli, soru sormasını sağlamalıyız.

Sonunda kahramanı anlamaya çalışmalıyız.

Örneğin neden Küçük Kara Balık'ın evden ayrıldığını tartışmalıyız.

Kitabın eğitimin temel araçlarından biri olduğunu fakat tek başına yeterli olmayacağını biliyoruz.

Yalnız okumanın, yalnız dinlemenin, yalnız denemenin de öğrenmedeki oranı yüksek değil.

Çünkü eğitim hiçbir zaman yalnız ve tekil gerçekleşen bir şey süreç olmadı, olmayacak.

**Aksine her zaman dünyadaki karmaşayı düzenleyen, kaosu dengeleyen, çoklu, çeşitli ve renkli bir süreç olacak.
Biz, kurduğumuz yeni sistemimizde eğitimi temel alıp, toplumu odak noktamıza yerleştiriyoruz.**

Biliyoruz ki, eğitim toplumsaldır.

En gerçek eğitim, toplumda olandır.

ÜTOPYAMIZA DOĞRU : DÜŞLE ÇOCUK KÖYÜ

Eğitim, sosyal bir faaliyettir.

Belli faktörlerce özdeş insanların oluşturduğu gruplarla, iletişim esas alınarak yapılır.

Eğitim sürecini etkileyen farklı kriterler vardır.

Bunlar zaman, mekan, bu esnada kullanılan araçlar, bireysel-toplumsal özellikler ve çevre, dış dünyadır.

Böylelikle eğitimin hem içsel hem dışsal yönlerinin olduğunu, tek yönlü değil, aynı zamanda hayatın içinden gelen bir şey olduğunu da söyleyebiliriz.

Eğitim için etkili yöntemlerden biri o grupta bulunan herkese eşit koşulların sunulduğu, eşit ulaşılabilirlikte ve zorluk düzeyinde olmasıdır.

Bu teraziye denge konumuna ulaştırmak için diğer belirleyicilerle birlikte asıl dikkatli tasarlamamız gereken mekansallık olur çoğunlukla.

Çünkü mekan, diğer süreci etkileyen unsurların aksine bizim belirleyebileceğimiz ve sıfırdan inşa edebileceğimiz tek değişken. Etkileşimli eğitimin hayatla temasının sağlanabileceği en doğru yer ise doğal alanlar.

Atılacak temeli, eğitimi alan kişinin de yapmasına, sorumluluk almasına en fazla olanak sağlayan yer doğa.

Sürekli devam edecek, sağlıklı eğitimi, ilk kez çocukluk yıllarında kurmaya başlıyoruz.

Yeni noktalar bulduğumuz, bu noktaları birleştirdiğimiz ve anlamsal bir zemin oluşturduğumuz çocukluk, öğretilen davranışlarla, kurduğumuz iletişimle ve en önemlisi etrafımızdaki çevreyle inşa ediliyor. Hareketli oluşlarıyla, merak etmeleriyle ve umutlu bakış açılarıyla çocuklar, zaten doğuştan doğaya ait, doğanın bir parçası oluyor.

Günümüzde bir çocuğun eğitim alanını nasıl olduğunu bir gözlemleyelim.

Genellikle sabahın alacakaranlığında gidilip yine hava kararırken dönülen okul.

Günün üçte birini kapsayan, dört duvarın içine sıkıştırılmış otuzu aşkın çocuk veya genç.

Gerçek dünyadaki izdüşümünü öğrenemedikleri ve pratik uygulamasını göremedikleri tonla soyut bilgi.

Sınav seneleri vazgeçilmez olan ve artık daha küçük yaşlarda da rağbet görmeye başlayan kurslar, dersler, merkezler.

Özel okullar, özel dersler, özel eğitmenler...

Henüz on yaşındayken kendine ayıracak bir saati bile kalmayan çocuğumuz, sizce gerçekten özel olduğunu mu düşünüyordur?

Buna alternatif olarak, eğitim alanını değiştirdiğimiz, daha farklı bir idealle yaklaştığımız, organik bir gözle baktığımız yeni bir sistem prototipi düşünelim.

Geniş bir bahçe veya güvenliği sağlanmış bir açık alanda, akranları ve doğru eğitmenlerden oluşan bir grubun üyesi olarak yetişen bir çocuk.

Enerjisini aktarabileceği, keşfedebileceği, merak edebileceği, kendini korumayı öğrenebileceği bir mekanda.

Yaşamın ana damarlarını yakından inceleyerek kendini dinleyebileceği, dünyayı gözlemleyebileceği mesafede.

Doğada ekip olan çocuklar, günün her anında zaten bir şey öğreniyor olur.

Fakat bunu mevcut düzenin aksine, özel biri aracılığıyla değil kendi özenli davranışlarıyla öğrenir.

Doğru iletişim ağını kurmak için bazen toplu bazen ayrı çalışan eğitim grupları oluşturulabilir örneğin.

Eğitmen iletişim dilini belirleyen kişidir, çocuğu tanır ve yolu çizer. Ortak ve özelleştirilmiş kaynaklarla, kitapla, yazıyla, resimle, dağla, nehirle insanlarla bağ kurar.

İlk andan itibaren doğru görevlendirme ve sorumluluk bilincini aşıladığımızda, sistemi ve disiplini sağlamış oluruz doğal olarak.

Şimdi çocuk, deneyerek kendi yerini bulabileceği, birey olurken toplumun dinamiklerini öğrenebileceği yapının içinde.

Genç bir toplum, etrafında dikkat dağıtıcı şeyler olmasına rağmen titiz, odağını koruyor, potansiyelinin farkında ve birikimini nasıl kullanacağını biliyor.

Ağaçların arasında yaşamayı öğreniyor.

Ayakları toprağa basarken ve başı gökyüzüne uzanırken, onlar hayal kurmayı ve üretmeyi öğreniyor.

Herhangi bir insan, bu kadar gerçek bir dünyanın farkına varmışken, devamında simüle edilmiş bir yaşam yerine kendi insanlarıyla inşa ettiği dünyada yaşamak isteyebilir.

Canlı bir yarın inşa edecek olan çocuklara, basmakalıp ve çıktısı alınamayan bir kısır döngü yerine, umuttan uzaklaşmamaları ve oluşumları biçimlendirmeyi öğrenmeleri için bir sistem kurmalıyız.

Beklediğimiz ne kadar adil, aydınlık, kendiliğinden bir gelecek ise o kadar kökünden başlamalıyız ki insanlığa düzeni yansıtırken kendimizi de disipline edebilelim.

Eğitimi mekansal düzlemde zenginleştirirken zihinlerimizi sadeleştirelim.

Bir topluluk olarak, insanca yaşamayı öğrenelim.

Birlikte eğitilelim, çaba gösterelim.

Toplumca eğitilmek en temelde saygıyı getiriyor.

Kendi sorumluluğumuzu alırken yanımızdakinin farkına varıyoruz.

Ekip olmayı öğreniyoruz.

Eşitliği, hangi ölçülerde eşit olduğumuzu veya olmadığımızı görüyoruz, hak kavramını arıyoruz.

Nasıl iletişim kuracağımızı kavrarken aynı zamanda anlaşmayı da anlaşmazlıkları da deneyimlemiş oluyoruz.

Tartışmanın nasıl yapılacağını, nerede konuşacağımızı ve ne zaman dinleyeceğimizi öğreniyoruz.

Kendine yetmeyi ama kendi krallığını kurmamayı, gerekli otoriteyi sağlarken adaletten ve yasalardan uzaklaşmamayı öğreniyoruz.

Birlikte düşünerek koyduğumuz yasaların doğruluğunu farklı olaylar sonucunda simüle ederek denetliyoruz.

“Gerçekten çalışmak nedir?” diye soruyor ve emek kavramıyla yaratmaya başlıyoruz.

Bu ütopya, bir dünya.

Burası uzak değil, masal değil, kurulabilir bir dünya.

Burası Düşle Çocuk Köyü.

Çocukların oynayabileceği, gençlerin okuyabileceği, insanların yaşayabileceği canlılık vaat eden bir yaşam.

Günümüzün ihtiyaçlarını barındıran ve geleceği kapsayan bir bahçe.

**Eğer bir çocuk bu bahçede ise toplum da o bahçe olur.
Sizce çocukluk nerede ?**

DÜŞLE ÇOCUK KÖYÜ İLE YENİDEN BAŞLIYORUZ

İnsanlar çağlar boyu farklı bölgelerde yaşadı, savaştı, canları için mücadele etti ve her şeyi deneyimleyerek, zorluklara göğüs gererek öğrendi.

İlk dönemlerde mağaralar ve ağaç kovukları onlar için korunaklı alanlardı.

Zamanla sabit bir yerde yaşamak, onları kolay av haline getirdi.

Ağaçlar devrildi, mağaralar yıkıldı.

Bu insanlar için göçebe yaşamı daha zorunlu bir hale getirdi.

İzlerinin sürülmesini zorlaştıran ve dikkatli olduğunda ailelerini koruyabilecekleri bir yöntem geliştirdiler.

Fakat bu yaşam biçimi de fazlasıyla dayanıklılık gerektiriyordu.

Çünkü hem doğayla savaşıyor hem de dinlenemeden sıkça mesafe kat ediyorlardı.

Bununla birlikte bilmedikleri coğrafyalarda karınlarını doyurmak ve iklim koşullarına ayak uydurmak da epey zordu.

Göçebe yaşamın ardından yerleşik yaşama geçen insanoğlu, tarıma başladı.

Bu üretim, ticaret ve şehirleşme demektir.

Günümüzden 12.000 yıl önceye tekabül eden bu geçişle birlikte insanlığın yaşamı ve savaşımı da farklılaşmaya başladı.

MÖ 3200, Sümerler'in tüm insan toplulukları içinde yazıyı ilk geliştiren toplum olduğu tarihi.

Matematik, cebir ve edebiyatın birer kolon olması yazıyla birlikte gerçekleşti.

Bu gerçekten dolayı kurumsal ve sistemli eğitim geleneğini ilk oluşturan toplum olmuşlardı.

Sonraları Akadlar, Asurlar, Fenikeliler ve Yunanların da bölgede varlık göstermeye başlaması ve temel eğitim sistemlerini benimsemeleriyle birlikte Eğitim Tarihi'nin de temelleri atılmış oldu.

Fakat bu programlı veya resmi eğitime gelene kadar zaten bir gayriresmi eğitim hep vardı.

Bu çevresel öğrenmeydi.

Taş Devri'nden itibaren insan doğayı anlamak için, avlanmak için, saklanmak için, yer-yön duygusunu geliştirmek için her şeyi deneyimledi.

İklimle savaştı, hayvanlarla karşılaştı, geceden kaçmaya çalıştı, karanlıktan korktu.

Doğamız gereği birlikte yaşamaya meyilli olduğumuz için topluluklar oluşturduk.

Koordineli hareket etmeye başladık, iş bölümü yaptık.

Sistemler kurduk ve o sistemleri bozduk.

Daha önceki tecrübelerimize dayanarak hayatlarımızı kolaylaştırmaya çalıştık.

İşte bütün bu süreçte insan yaşadığı olaylarla beraber, merkezde, ateş çemberinde eğitiliyordu.

Yeniden yaparak iyileşiyor veya geliyordu.

Birbirini anlama çabasıyla yaratılan ortak diller doğal bir akıştı belki ancak referans alabilecekleri hiçbir kaynak olmadan veya sonraki çağlar için az sayıda kaynakla uygarlıklar inşa etmek, sürecin bir eğitimler bütünü olduğunu gösteriyor.

Zor zamanlar güçlü karakterler yetişmesine sebep olur.

Güçlü karakterler günün şartlarını kolaylaştırır ve yaşanabilir zamanlar yaratır.

Bugün bize çağın ihtiyaçlarına cevap vermek, onları yeniden şekillendirmek düşüyor.

Bu şekillendirmeyi ilk önce eğitime yapmak zorundayız.

Eğitimin günümüzde geçmişteki kadar zorlu olmasına gerek yok.

Her şeyi yaşayarak öğrenebileceğimiz bir zamanda değiliz.

Dahası günümüzdeki sistemleri kabul ederek devam edebileceğimiz bir durumda da değiliz.

Bazı duvarlar yıkılmadığı sürece üstümüze gelmeye devam edecek.

Biz bunlara karşı alternatifler oluşturabildiğimiz ve uygulayabildiğimiz ölçüde güçlü zamanlar yaratıyor olacağız.

Sonraki nesillerin de güçlü olmasını sağlayacağız.

Eğitim uzun soluklu bir süreç.

Eğitimin çok yönlü, yaşam boyu süren, herkese hitap eden ve herkesi içeren özellikte olması gerekiyor.

Bu yüzden hangi kaynaklarla, nerede, ne zaman gibi sorulara yanıt verdikçe gelişim kaydediyoruz eğitimde.

Nasıl yapacağımızı bildikçe dayanıklı setler çekiyoruz.

Hem sağlam hem esnek özellikte bir duvar örüyoruz.

Artık “Nasıl Bir Eğitim?” sorusuna cevap arıyoruz.

İnsan odaklı, gerçeğe iç içe, uygulamaları olan ve pratik yaşamda tezahürlerini görebileceğimiz, çözümcül, değişime açık, gelecek vaat eden ve üreten bir eğitim istiyoruz.

Bu sıfatların yüzyılımızdaki karşılıkları Eleştirel Pedagoji, Montessori, Waldorf, Reggio Emilia, Çocuktan Çocuğa gibi alternatif eğitim sistemleri.

Her biri ortak özelliklere ve farklı önceliklere sahip.

Eleştirel Pedagoji toplumsal formasyonu esas alırken, Montessori daha çok çocuğun birey olmasına eğiliyor, Reggio Emilia daha toplumsal bir çerçeveye çiziyor.

Waldorf doğa durumunda, deneyimleyerek öğrenmeyi ön planda tutarken diğer alternatif eğitimler birbirinden öğrenmeyi esas alıyor.

Bu çağda her şeyi reddetmek değil fakat onları dönüştürmek daha değerli.

Analoji kurarak, elimizdeki materyalleri nasıl gördüğümüzü düşünerek, başlayabiliriz.

Örneğin bir dalı asa olarak, kaşık olarak, boyadığımızda sanat eseri olarak veya birbirine yapıştırdığımızda heykel olarak kullanabiliriz.

Doęadaki tüm nesnelere, endüstriyel olarak belli bir amaç için üretilip adı konulmamış her nesneyi, birden fazla isimle nitelendirip dönüştürülebiliriz.

Taşları oyunlarda kullanırız.

Sonra parçalanmış ve toprak olmuş bir taşı suyla birleştirip kiler yaparız.

Onlardan süsler ve biblolar tasarlayabiliriz.

Taşların dönüşümünü yakından gözlemlediğimiz ve örneklerle anlattığımız bir doğal süreçler atölyesine başlayabiliriz.

Tahtaları parçalara ayırıp, kesip, boyayabiliriz.

Mobilyalar yapıp, onlardan, saksılar ve kitaplıklar yapabiliriz.

Taşlarla bir araya getirip yeni çalışmalar, özgün üretimler oluşturabiliriz.

Sonra doğada her birini sergileyebiliriz.

İnsan merak ettikçe öğrenir.

Çocuklara soru sormayı öğretebiliriz.

İnsan okudukça gelişir.

Çocuklara kitabı, insanı, ağacı, havayı, yaşamı okumayı öğretmeliyiz.

İnsan hissettikçe düşünür, düşündükçe hisseder.

Çocukların rüzgarı hissetmesini, yağmurda ıslanmasını ve bazen de üşümesini sağlamalıyız ki bunların nedenini bulsun.

Güvenli bir alan yaratmalıyız ki özgürlüğünün sınırlarını kavrasın.

Hayal etmesini sağlamalıyız ki gerçekle sağlıklı bir bağ kursun.

Geçmiş aktarmalıyız ki geleceğe yürüsün.

Tıpkı bizim ütopyamızda Düşle Çocuk Köyü'nde yapacağımız gibi.

Bir bebek doğana kadar anne karnındadır.

Bebeğin anne karnındaki duruşuna fetüs, cenin pozisyonu ismi verilir.

Bebek doğduktan bir süreye dek, genellikle yürüyene kadar, bu pozisyonda uyumaya devam eder.

Büyüdükçe, yetişkin olduktan sonra bile insan olumsuz durumlar sonrasında uyurken fetüs pozisyonuna döner.

Yani ilk haline, hayatla ilk karşılaştığı ana, canlı olarak var olmaya başladığı ilk zamana döner.

Bu güvenli ve bilinen bir yerdir.

Şimdi bizim de fetüse, doğaya, başa dönme zamanımız.

Elimizdeki yapısal kaynaklarla, enerjiyle, teknolojiyle, ütopya kurulabilir bir dünya yaratıyoruz Düşle Çocuk Köyü'nde.

Doğaya döndüğümüz, sistemleri dönüştürdüğümüz ve evrene dair bilgilerimizin çoğaldığı bugünde, eğitim ve birlikte var olmamız artık eskisi kadar zor olmayacak.

Biz karanlığın ardından aydınlığın doğduğunu, içinden geçtiğimiz alacakaranlık kuşağının biteceğini biliyoruz.

Şimdi yaşamın tuğlalarını yeniden örme ve eğitimsel devrimimizi gerçekleştirme zamanı.

Şimdi Düşle Çocuk Köyü zamanı, Merhaba Hayat, Yeniden başlıyoruz.

DÜŞLE TOPLULUKLARI

dusle.club

dusle.club

AKADEMİLERİMİZ

dusle.club

KOLLEKTİF YAZILAR